

Oordeel Verantwoordingsorgaan PPF APG

Verslagjaar 2021

Leden Verantwoordingsorgaan PPF APG

Namens de werkgevers

- Caroline Bruls
- Natasja de Weijer (vice-voorzitter)

Namens de deelnemers

- Anna Szymkiewicz
- Arjan de Zeeuw
- Patroesjka Zuurhout (voorzitter)

Namens de pensioengerechtigden

- Regina Schoutsen
- Douwe Swierstra

Datum: 06-06-2022

Inhoud

Samenvatting	2
1. (Uitlegbaarheid) kosten	2
2. Uitbestedingsbeleid.....	2
3. Communicatie	3
4. Uitvoerbaarheid regeling	3
5. Premiebeleid	4
6. Toeslagbeleid	4
7. Evenwichtige belangenafweging.....	4
8. Beleggingsbeleid.....	5

Samenvatting

Het Verantwoordingsorgaan (VO) oordeelt positief over het beleid en de uitvoering daarvan door het bestuur over 2021. Met name over de doorbraak die is bereikt in de contractvorming en de overeengekomen vergoedingen voor vermogensbeheer- en pensioenbeheer is het VO zeer positief gestemd.

Het VO is daarnaast positief over de voortzetting van de wijze van communiceren met de deelnemers. De (kern)waarde van deze communicatie “Dichtbij de deelnemers” is op de route naar het nieuwe pensioenstelsel een belangrijke noodzaak.

Het VO vraagt extra aandacht van het bestuur voor de impact van de implementatie van het nieuwe pensioenstelsel op alle beleidsterreinen met in het bijzonder de communicatie. Op die onderwerpen van het NPC die in 2022 tot besluitvorming komen (o.a. bij cao-partijen) wenst het VO tussentijds geïnformeerd te worden op het aspect van de evenwichtige belangenafweging.

Hierna volgt een gedetailleerder oordeel aan de hand van het normenkader dat door het VO is vastgesteld. Indien van toepassing is een aanbeveling voor het bestuur opgenomen.

1. (Uitlegbaarheid) kosten

criterium:

Het bestuur streeft naar een kostenefficiënte relatie met de uitvoerder. Efficiënt houdt in de ogen van het bestuur onder andere in dat de uitvoering geschiedt tegen redelijke (marktconforme) kosten.

Oordeel:

Het VO is positief over het feit dat, na herhaaldelijk aandringen, PPF APG er in 2021 in geslaagd is de kosten voor het vermogensbeheer terug te brengen ten gevolge van nieuwe prijsafspraken. Met de geplande verlaging van beleggingen in private equity, een beleggingscategorie die traditioneel hoge kosten (performance fee) met zich meebrengt, zullen de kosten voor vermogensbeheer naar verwachting de komende jaren nog dalen. Ook het gedeeltelijk en geleidelijk aan overgaan naar meer index-beleggingen zal bijdragen aan het beheersen van de beleggingskosten.

De kosten van pensioenbeheer stegen van 2020 naar 2021 met 2%. Op basis van gemaakte afspraken wordt echter verwacht dat deze in de jaren t/m 2024 jaarlijks zullen dalen, naar – uiteindelijk – € 250 per deelnemer. Een welkome ontwikkeling.

“Beleggingskosten (onder “Uitvoeringsbeheer”) zijn exclusief transactiekosten”, zo wordt vermeld. Het VO heeft in het jaarverslag alleen een korte vermelding kunnen vinden dat “de transactiekosten met € 0,7 miljoen zijn gestegen: tot € 2,7 miljoen.” Het VO kijkt dan ook uit naar het voor 2022 aangekondigde onderzoek naar verlaging van de transactiekosten.

2. Uitbestedingsbeleid

criterium:

De uitvoerende partijen kunnen de prijs/kwaliteitsverhouding aantonen en waarmaken.

Oordeel:

In 2021 heeft PPF APG twee belangrijke doelen gehaald ten opzichte van uitbestedingsbeleid: ondertekening van contracten met APG AM en APG FB/DWS. Hierbij is het PPF APG gelukt om de beheerkosten voor het vermogensbeheer en de prijs per deelnemer te verlagen. Daarnaast zijn stappen gezet om de kwaliteit te verhogen (o.a. vastlegging van uitvoeringsprincipes waaronder passende dienstverlening, structurering van het monitorings- en evaluatiebeleid en evaluatie en herziening van de bestuursondersteuning).

3. Communicatie

Criterium:

Integer, deelnemersgericht, deskundig, efficiënt.

Oordeel:

Het VO is van mening dat het bestuur zorg heeft gedragen voor tijdige, transparante en evenwichtige communicatie naar alle belanghebbenden van het fonds. Het VO ziet graag dat het bestuur dit voortzet, waarbij er in 2022 extra aandacht dient te zijn voor de onderwerpen m.b.t. de besluitvorming over de nieuwe pensioenregeling, de transitie naar het nieuwe stelsel, verantwoord beleggingsbeleid en eventuele compensatieregelingen.

Een doelstelling van het bestuur vanuit de missie en visie van PPF APG is dat het fonds deelnemers- en werkgeversgericht is. Het VO is van mening dat het bestuur dit, ondanks de voortdurende Covid-19 situatie, op een integrale, deskundige en efficiënte manier heeft nagestreefd. Dit door middel van de verschillende nieuwsbrieven, de informatievoorziening rondom het nabestaandenpensioen, de georganiseerde digitale deelnemersbijeenkomsten en het uitgevoerde ESG deelnemersonderzoek. Het VO constateert dat het bestuur de interactie met de deelnemers tijdens de bijeenkomsten o.a. heeft bewerkstelligd door de mogelijkheid voor het indienen van vragen voorafgaand aan de deelnemersbijeenkomsten. Mede hierdoor heeft het bestuur ook invulling gegeven aan de kernwaarde dichtbij de deelnemers.

Positief is dat, net als in 2020, ook in het afgelopen jaar de digitale deelnemersbijeenkomsten een hogere opkomst hadden dan de fysieke bijeenkomsten in de jaren daarvoor en daarnaast een goede beoordeling kregen.

Overigens ondersteunt het VO het streven van het bestuur van het vergroten van de vindbaarheid van de klachtenregeling op de website.

Het VO blijft het voornemen van het bestuur ondersteunen om in 2022 digitale bijeenkomsten voor te zetten en, vanwege het sociale karakter, voor gepensioneerden en slapers een fysieke bijeenkomst te organiseren.

4. Uitvoerbaarheid regeling

Criterium:

In praktische zin uitvoerbaar. Op een beheerste manier te implementeren op het door CAO partijen gewenste moment. Bepaalde complexe communicatie ten aanzien van wijzigingen.

Oordeel:

In 2021 heeft het bestuur de eerste stappen gezet ter voorbereiding op het nieuwe pensioenstelsel. Aan de hand van Guiding Principles die samen met Sociale Partners zijn vastgesteld is een voorlopige contractkeuze voor het solidaire contract gemaakt. Daarnaast heeft PPF APG inzicht gekregen in nodige “complexiteitsreductie” ten behoeve van het invaren naar het nieuwe contract. Het VO ziet dat het bestuur actief bezig is met de voorbereidingen op en keuzes die nodig zijn voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en dat er voldoende aandacht is voor het verminderen van complexiteit in de uitvoering. Ten aanzien van communicatie heeft PPF APG een communicatieplan opgesteld waarin het VO bemerkt dat het bestuur bij de wijze van communiceren goed stil staat bij de mate waarin deelnemers informatie makkelijk tot zich kunnen nemen. Het VO ondersteunt het besluit van het fonds om deze manier van communiceren voort te zetten.

5. Premiebeleid

Criterium:

Stabiel en adequate kostendekking (75% premiedekkingsgraad).

Oordeel:

Het VO constateert dat het bestuur in 2021 bij de premievaststelling 2022 gehoor heeft gegeven aan de aanbeveling van het VO om de focus te leggen op de lange termijn.

De keuze voor een vaste premie, met behoud van het beleid van een premiedekkingsgraad van minimaal 75%, borgt een stabiele en evenwichtige route naar de implementatie van het nieuwe pensioenstelsel.

6. Toeslagbeleid

Criterium:

Prijsontwikkeling voor pensioengerechtigden; loonontwikkeling voor actieve deelnemers, tenzij de loonontwikkeling lager is dan de prijsontwikkeling.

Oordeel:

Het bestuur heeft besloten geen toeslag te verlenen per 1 januari 2022. De beleidsdekkingsgraad eind september 2021 was daarvoor te laag (107,5%). Het VO constateert dat hiermee het toeslagbeleid (inclusief wettelijke kaders) is gevolgd.

Aanbeveling:

Vanaf 1 juli 2022 wordt wettelijk de mogelijkheid geboden om in 2022 alsnog te indexeren, als de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 105%. Het VO beveelt aan om bij een besluit tot wel of niet (alsnog) indexeren alle belangen zorgvuldig af te wegen en neemt graag kennis van deze afweging.

7. Evenwichtige belangenafweging

Criterium:

Aantoonbare zorgvuldige afweging van belangen en streven naar een evenwichtige uitkomst.

Oordeel:

Het VO constateert dat in 2021 de premievaststelling 2022 het enige beleidsdomein was, waar voor het VO zichtbaar een evenwichtige belangenafweging heeft plaatsgevonden. Deze constatering is gemaakt op basis van de aan het VO beschikbaar gestelde informatie (waaronder de bestuursverslagen).

Vanwege de verdere mandatering aan de commissies, ontbreekt het VO het zicht op mogelijke andere beleidsterreinen, waar deze belangenafweging een plek zou kunnen of moeten hebben. Uit de bestuursverslagen valt te herleiden dat de “Keuze voor Transitie FTK” en “Herverzekering staartrisiko’s” onderwerpen zijn, waarbij de evenwichtige belangenafweging zichtbaar door het bestuur c.q. commissie had kunnen plaatsvinden.

Aanbeveling:

‘Evenwichtige belangenafweging’ is het meest essentiële onderdeel van de bestuurlijke besluitvorming. Het VO verzoekt om voorafgaand aan deze besluitvorming in kennis gesteld te worden van deze afwegingen om het VO zo in de gelegenheid te stellen hierop te adviseren, zodat de VO input en feedback bij de besluitvorming meegenomen kunnen worden.

8. Beleggingsbeleid

Criterium:

Evenwichtig (balans van kosten, risico-rendement, en ESG).

Oordeel:

Op basis van het criterium heeft het VO een 4-tal normen bepaald op basis waarvan we het oordeel hebben vastgesteld.

1. Het beleggingsbeleid moet passend zijn bij de lange termijn ambitie (vanuit ALM context):

Het VO is van mening dat het bestuur in het afgelopen jaar een goede uitvoering heeft gegeven aan de gestelde normen bij besluitvorming. Het fonds blijkt in 2021 met een jaarrendement van 9,3% inclusief renteaafdekking het prima gedaan te hebben. Een resultaat waar het fonds met gepaste trots op mag terugkijken.

2. Het bestuur rapporteert hierover aan het VO:

In het afgelopen jaar heeft er periodiek contact plaatsgevonden tussen de voorzitters van het bestuur en het VO. Hierdoor bleef het VO goed op de hoogte van de ontwikkelingen. Hiernaast blijken gezamenlijke overleggen en studiedagen met bestuur, VO en RvT van goede toegevoegde waarde voor het inzicht vanuit het VO.

3. Het bestuur betreft belanghebbenden bij keuzes in het beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen:

Bij de ontwikkeling van het ESG-beleid zijn in 2021 en in eerdere jaren deelnemers actief betrokken. Het bestuur communiceert met haar deelnemers via diverse kanalen, zoals deelnemersbijeenkomsten (in 2021 digitaal en goed bezocht), blogs en meer formele communicatie. In de maanden augustus en september 2021 heeft PPF aan APG gevraagd een onderzoek uit te voeren naar de mening van de deelnemers naar verantwoord beleggen. Uit de

publicatie begin 2021 blijkt dat meer dan 1.000 van de ruim 6.000 deelnemers aan het onderzoek hebben deelgenomen. Het VO is verheugd met de relatief goede respons. De meerderheid van de deelnemers geeft aan een ambitieus beleid te wensen, tegen beperkte kosten. De meeste deelnemers geven aan geen behoefte te hebben aan meer informatie of frequentere inspraak. Er kan volgens de deelnemers wel meer bekendheid gegeven worden aan hoe PPF APG omgaat met verantwoord beleggen. Om deze gewenste bekendheid te vergroten zou het onderwerp verantwoord beleggen als regulier thema toegevoegd kunnen worden aan de agenda van de deelnemersbijeenkomsten.

4. Eventuele uitruil tussen rendement, kosten, risico en ESG worden inzichtelijk gemaakt: De thema's rendement, kosten, risico en ESG komen uitgebreid aan bod in beleidsstukken en (verantwoordings-)rapportages en via de website van PPF. Naar het oordeel van het VO zou de eventuele uitruil binnen het vierkant rendement, kosten, risico en ESG nog meer in samenhang en waar mogelijk meer kwantitatief inzichtelijk gemaakt kunnen worden.